

Hvor nú hevði verið tarabrosma, helt landsstýrismaður, tá teir stoyttu brennivínið á sjógv.

SOSIALURIN

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRØDRALAG

NR. 73.

LEYGARDAGIN
5. OKTOBER 1963

36. ÁRG.

Dýrir reyðfiskar

Ensku trolararnir »Summerlee« og »Balgask« finga endurgjald

Hin mikið umtalaða trolaratókan í 1960, tá »Bellona« tók teir báðar ensku veiðitjóvarnar »Summerlee« og »Balgask« hefur nú verið fyrri í landsrættinum, sum hevur dømt báðar skipararnar at fáa endurgjald, skiparan á »Summerlee« kr. 74.600 og á »Balgask« kr. 53.115, harumframt skal staturin gjalda sakamálskostnaðin kr. 57.958.

Soleiðis er dømt.

Men tað er ikki sori, at tað kennist mongum føroyingi beiskur bitur at svølgja, tí soleiðis sum frásagt var, tá »Bellona« tók trolararnar, og soleiðis sum veiðan sá út, sum varð uppskipað og seld í Havn, var fáur í iva um, at her vóru veiðitjóðar, sum ikki á víðum havi, men við strendurnar at kalla hevði fingið fong sín.

Í sama viðfangi kemur »Red Crusaders« málið eisini í hugan.

Skilaloysi í býráðnum

Peningurin er bert á pappírnum

BYRÁÐIÐ Í HAVN BRÚKT PENINGIN TIL ÖNNUR ENDAMÁL — SUM SETTUR VARD AV TIL STADION

Tað hevur í mong ár verið talað um at útbýggja stadion í Gundadali, so hovuðstaðurin kann bjóða ungfólknum somuligar ítróttarligar umstøður.

Nú var tó so mikið komið ávegis, at býráðið hevur sett av í grunn, tað skuldu verið einar 200 túsund tókar — men tað er so bert á pappírnum.

Tað er sannliga gott gjørt, at so skal vera. Tað er skamillig framferð sum eisini ber so týðiligt prógv um, hvussu lítið okkara ráðandi menn í býráðnum virða borgararnar. Ja rætt og slætt haldið teir fyrri gjøldur.

Tað stóð eitt drúgvtt tjak á býráðsfundi um hetta mál og nógv úttanmót. Teir ráðandi skjóta seg undir, at svimjihylurin er farn í við peningin. Men satt at siga, má tað vera meira enn tapuligt, at býráðsformaðurin kemur

fram við slíkum tvætti, tí øll eru vitandi um, at svimjihylurin, sum hvørt ár hevur stórt undirskot, tí hann ikki er fullfíggiður — hevur ikki tak — má geva stórar útreiðslur, so stórar, at teir ikki svara tí tað, sum býurin setur av til stadion.

Og sostatt kann tað ikki vera annað enn tapuligt forsvar at skjóta seg undir, at peningurin, sum er settur til stadion, skal fara í stórapott.

Hetta er heldur ikki eindomi um skilaloysi framferð býráðsins. Tí man tað lítið fara at nyttá, um býráðið nú samtykkir, at tað skal farast undir útbýggingina av stadion, og úttan at tryggt er fyrri, at peningurin verður settur av — ikki bert á pappír, Okkara núverandi býrleiðsla gevur ikki tryggt fyrri tí — tað man mangur verða, sum hevur kent sván av tt.

SF'arnir úr norskum politikki?

Spiðingargvirki norska sosialistiska fólkalokksins og niðungs-verkið mikla, tá teir saman við borgarligu flokknum feldu ar-beiðarastjórnina, hevur ikki styrkt álitið til flokkin, sum vildi mikið báðar tingmenn sínar, um veljaratolini frá kommunalunum vóru lögð til grund fyrri tingmannabýtinum í Stórtinginum.

Sosialistiski fólkalokkurin í Noreg hevur veruliga ikki annað at bjóða norsku arbeiðarafjöldini, enn tjóðveldistokkurin hevur at bjóða føroysku arbeiðarafjöldini: spiðing av kreftunum og verri og versandi lívlikindi.

Tað er vert at minnast til, at hesir flokkar, sum vnda at kalla seg sosialistiskar — hvat teir ikki eru, tá teir fyrst og fremst hava til endamáls at sorla aðiltáttin í sosialismun: solidaritetina — altíð eru til reiðar at fella arbeiðarafjöldini í ryggin, soleiðis sum teir hava gjørt tað bæði í Føroyum og Noreg.

Í Noreg róku teir arbeiðarastjórnina av pallinum og í Føroyum tóku teir landsstýrisleiðsluna frá arbeið-

arafjöldini, javnaðarflokkinum og lótu hana uppi hendurnar á dokkasti afturhaldi, ið nakrantíð er spottit fram á hesum klettum.

Storri vandin fyrri teimum stóru sosialistisku arbeiðaraflokkunum í Norðanlondum eru smáflokkarnir, spiðingarflokkarnir. Hesir eru av tíð fúsir at fremja niðungsgerðir av versta slag móti arbeiðararørsluni; teir eru ikki á at lita, svikaligir og ofta óreiðilgir í teirra framferð.

Smáflokkarnir í føroyskum politikki, sum ongan sjálvstøðgan politikk hava at reka, og sum als onga missión hava, hava tverrvald, ið á ongan hátt svarar til undirteiknuna millum veljararnar.

Kjartan Mohr er ikki annað enn samalur fólkalokksmaður —

Tað var heiðurleyst, sum tað málið varð tikið við silkihandskum — og tá soleiðis var káva útyvir tá — hvat skulu vit so halda um henda dóm sum nú fall.

Seirra DAGUR

50. ÁR. Týsdagin 8. oktbr. verður Haldor Holm, bakaramelstari í Klakksvík, 50 ár.

SOSIALURIN sendir hesum fræga vini og veldubbaðan javnaðar-manni blíðar heilsur og bestu ynski á merkisdeginum.

Konfirmation: Sunnudagin 27. oktober hevur Tummas Jacobsen, prestur, konfirmation í Klakksvík- ar kirkju.

Fyrirteikning til konfirmationfna byrjar mánadagin 7. oktbr. kl. 3 í Klakksvíkar gomlu kirkju.

Børn fodd uttanfyri prestagjaldið biðast hava dopsseðil við.

Ítróttarhøll í Havn

Í dag verður innsavning í Havn til frama fyrri ítróttarhøll í Gundadali.

Í brævi, sum sent er í hvørt hús í Havn verður heitt á fólk um at stýja hetta endamálið og lata til innsavningina. Um hús detta burtur ímillum ber til at siga frá ella senda pening til postbox 89.

Tað er so rætt sum tað er sagt, at umstøðurnar eru alt annað enn góðar, hvat ítrótti viðvikir í Havn;

Petur Sigurd Rasmussen

hava ov litil til at sleppa uppá nógv frammalaga á fólkalokkslistunum.

Leiðarar sjálvstýrisflokksins í dag eru óskukaldir »sjálvstýris-menne«, stokk-konservativir og hoyra heima á fólkalokksbás-inum.

Men hetta fjantavesini í føroyskum politikki man tó vera komið nærhendis endanum, og vónandi verða hesir smáflokkar, eins og tað tekur seg hjá SF'arunum í Noreg, ikki at yvirleva eitt komandi val.

Tá er nógv vunnið í føroyskum politikki.

Hví skulu vit drepa einkjur og faðirleys í hungri..?

Almikið hevur verið skrivað um motorpassaran, sum kom fastur í maskinuna og fekk slíkan skaða at hann doyði og so avgerð vanlukkurtryggingarráðsins, at tey eftirsitandi einki endurgjald skuldu fáa. Vit hava fingið sendandi hesa grein um hetta sama mál:

MEIRA UM MOTORPASSARAN

Taki undir við Ólavi Rasmussen fyrri grein hansara í Dímmlætting »um motorpassarin« hin 28. september 1963.

Í H. C. Andersens ævintýrum hongdu tey einaførd ein bakara ístaðin fyrri ein smið. Eg kom at minnast til hesa søguna, nú eg siggi í bløðunum at »Ulykkesforsikringsrådet«, hevur viðtikið at taka skaðabøturnar frá einkju og børnum, tí teir »skønne« og »santagee« at ein motorpassari hevur verið óforsigtigur, og tí kom fastur í svinghjólid og doyði.

Ája, tað er so lætt at skylda upp á hin deyða, tí hann fær ikki svarað aftur í rættinum, og heldur ikki skrivað í bløðini. Men um so var, at hin deyði hevði gjørt okkurt skeiðt, meðan hann livdi, hví skulu

vit, hevna okkum á einkju hansara og børn fyrri tann skuld?

Hví skulu vit drepa faðirleys og einkjur í hungri, mestsum í hevn fyrri eina gerð, sum tey ongan sum helst deil eiga í? Hin deyði kann vera og er lika glaður, honum sjálvum nýtist ongan pening metra. Livdi maðurin, og tit kundu prógva at hann hevði forbrotið seg, so var rætt at straffa hann fyrri brot sitt, men at hevna seg á einkjum og børnum og straffa tey fyrri tað, tey ongan deil eiga í, tað vil og samalikna við at hongja bakara ístaðin fyrri smið, ella uppافتur væri.

Tá Mac Millan varð deildur fyrri Profumi-góluna, segði hann, at hann heldur vildi taka stóra ábyrgð á seg og rinda prisin, enn at straffa ein mann uppá gjøt. Tey avvarandi hjá motorpassaranum eru nú dømd uppá gjøt, fyrri at brúka orðini hjá Ulykkesforsikringsrådet: »skønne« og »santagee«.

Tá »Lov om Forsikringsaftalere« (grundlógin fyrri allar tryggingar í danska ríkinum), sigur at øll ívamála skulu koma tí tryggjaða, og ikki tryggjini til góðar, so ljóðar hetta ógvuliga logi og ófatuligt.

TIL LÖGTINGS-MENNINAR

Í seinastu tingsetu varð viðtikið ein nýggi paragraff, ella uppl-skoyti uppá eina paragraff, hvar tað stendur, at mynstraðir fiskimaður skal altíð koma undir Vanlukkurtryggingarlógina.

Hævið meintu tit lögtingsmenn óivað, at allir mynstraðir fiskimenn, sum verða fyrri vanlukkuftilburði, skulu fáa pening frá tryggingini, og har, sum ólukkan kostaði deyðsfall, skuldi peningur gjaldað til tey eftirsitandi. Var tað ikki so, tit lögtingsmenn meintu við hásiparagraffini? Vóni at onkur lögtingsmaður vil svara her í blaðnum upp á hendan spurningin.

HVAT MEINTU LÖGTINGIÐ VIÐ AT VIÐTAKA EINA PARAGRAF (Framhald á 2. síðu).

MATTIAS JOENSEN, 75 ár

Mattias Joensen búsettur á Tvøroyri má teljast millum skilamennin í Føroyum.

Eg hevði tá gleði at hitta hann og gerast vinur hans við skipi hildani á Tvøroyri. Tað var fyrsta árið hjá mær til skips, og skipið var »Isabella« hjá Thomsen.

Tá var Mattias í vælmaktini, príður, vælvaksin og segist at vera av mandigastu monnum. Men tann friðarmaður hann var syndi hann ikki styrki sína. Hann var av raskastu monnum umborð í skipi, men var fyrri tí óhappi, sum so mangur, at hann var óheldigur at fiska, so hjá slíkum monnum var fiskilivið ikki nakar stuttleiki. Men hann var familjumaður, og skuldi líva, so tá ið fiskurin ikki beit, royndi hann seg sum kokkur.

At vera kokkur umborð í fiski-

skipi var heldur einki brúðleypsliv, og lønin var ikki stór tá, so kokkurin mátti royna at standa við snori, tá ið avhalað var. —

Mattias var góður kokkur; reinfigur og stundiliga. Lippusteikin frá honum sunnumorgun var harra kostur og valla manst tú hava smaðað hana betur nakrantíð ella nakrastadnis.

Mattias var mentamaður og hevði góða ávirkan á manningina umborð í skipinum. Hann er fyrsti maður eg havi hoyrt syngja føroyskar sangir.

Sunnungur var dúrkjød vaskað og skrubbað, so vóru posar breiddir út, og ikki var lukkuligt, skuldi maður stiga aðrastadnis enn á posarnar. Mattias fór í skrinid og kom upp við Føroya fólks songbók, setti seg á dúrkjød og fór at (Framhald á 3. síðu)